

## 11. Přírodní síly

### (kódy X30-X39)

Poslední ze skupin vnějších příčin úmrtí, které měly ve sledovaném období za následek více jak tisíc úmrtí, jsou přírodní síly. Tato skupina zahrnuje deset konkrétních příčin, ale v našich podmínkách má na životy osob fatální dopad hlavně jedna a to vystavení nadměrnému přírodnímu chladu. Tato příčina vedla v letech 1994 – 2006 k úmrtí v 93 % případů z celkového počtu zemřelých jako následek vystavení přírodním silám. Zemřelí na ostatní příčiny byli v jednotlivých letech jen v řádu jednotek, pouze v roce 1997 byl nad touto úroveň počet obětí povodní. Např. i dříve hojná příčina úmrtí - blesk (v roce 1925 bylo 73 případů) má nyní za následek smrt jen v nevelkém počtu (maximum ve sledovaném období bylo v roce 1997 a to 7 případů).

Počet zemřelých následkem chladu má za hodnocené roky jednoznačně vzestupný trend. V posledních třech letech roční počet opět převýšil hranici 100 osob (předtím to bylo v roce 1985, 1987, 1991 a 1993). Údaj roku 2006 nebyl příliš vzdálen od historického maxima z roku 1929, ve kterém bylo 162 těchto úmrtí. V hlavní míře se tato úmrtí týkají mužů – za sledované roky tvořila více jak tři čtvrtiny případů.

**Tab. 11.1. Zemřelí následkem chladu**

|                  | 1994 | 1995 | 1996 | 1997 | 1998 | 1999 | 2000 | 2001 | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 |
|------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Celkem           | 63   | 53   | 91   | 78   | 58   | 69   | 86   | 81   | 87   | 98   | 125  | 102  | 133  |
| v tom: muži      | 44   | 40   | 70   | 65   | 48   | 52   | 69   | 60   | 69   | 78   | 102  | 74   | 102  |
| ženy             | 19   | 13   | 21   | 13   | 10   | 17   | 17   | 21   | 18   | 20   | 23   | 28   | 31   |
| Podíl mužů (v %) | 69,8 | 75,5 | 76,9 | 83,3 | 82,8 | 75,4 | 80,2 | 74,1 | 79,3 | 79,6 | 81,6 | 72,5 | 76,7 |

Ve věku do 15 roků se úmrtí následkem velkého chladu nevyskytují buď vůbec nebo jen velmi ojediněle. Nejvíce zemřelých chladem bylo ve věkové skupině 50-54 roků a dále v obou sousedních pětiletých skupinách. I když v absolutním vyjádření je vrchol v uvedeném věku, v relativním vyjádření jsou hodnoty této skupiny převýšeny osobami ve věku od 75 roků. Ve všech věkových skupinách je úmrtnost mužů větší než u žen, výrazně hlavně do 70 roků.

Jak se dá předpokládat, jsou úmrtí následkem chladu soustředěny ve výrazně převažující míře do zimních měsíců – např. na prosinec až únor připadají dvě třetiny celkového počtu a na říjen až duben dokonce 96 %.